

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

26.10.2022

neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Sisäministeriön lausunto; HE 139/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle rakentamislaki ja siihen liittyviksi laeiksi

Ympäristövaliokunta on pyytänyt sisäministeriön lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle rakentamislaki ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2022 vp). Sisäministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. lakiehdotus rakentamislaki ja 2. lakiehdotus laki maankäyttö- ja rakentamislain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi rakentamislaki. Voimassa olevaa maankäyttö- ja rakennuslakia muutettaisiin kumoamalla siitä rakentamista koskevat luvut ja lain nimike muutettaisiin alueidenkäyttölaiksi.

Sisäministeriö kiinnittää huomiota siihen, että hyvinvointialueita ei esityksessä ole tunnistettu kuntien yhteistyötahona tai lausunnonantajana esimerkiksi kaavaehdotusten ja lupapäätösten valmistelussa. Hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle siirtyy 1.1.2023 palveluja, joissa yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueen kesken on tärkeää ja joiden järjestämiseen on vaikutusta kuntien päätöksillä, mistä syystä hyvinvointialuetta tulisi tarpeen mukaan kuulla valmisteluvaiheessa.

Yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen viranomaisten kesken on tärkeää esimerkiksi rakennusvalvonnan tehtävissä. Nykyisin keskeinen yhteistyön muoto on kunnan sisäiset toimielimet kuten on todettu esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa sivulla 222. Yhtenä perinteisenä yhteistyötahona on mainittu paloviranomaiset (eli alueen pelastusviranomainen). Pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueelle yhteistyöstä ja toimintatavoista on kuitenkin jatkossa sovittava muulla tavoin kuin kunnan hallintosäännöllä (rakentamislain ehdotettu 100 §:n 2 mom.). Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 14 §:n mukaan hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava vähintään valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Neuvottelussa voidaan sopia ainakin yhteistyön edellyttämistä yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta.

Sisäministeriö tuo lisäksi esille, että pelastustoimen ja kunnan rakennusvalvonnan yhteistyön osalta esityksellä on liittymäpinta eduskunnan käsittelyssä olevaan hallituksen esitykseen pelastuslain ja Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta (HE 184/2022 vp). Siinä pelastuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 81 a §, jossa säädettäisiin tarkastuksista, joita hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi tehdä rakennushankkeen aikana. Pelastusviranomaisen tekemä tarkastus on tarkoitettu osaksi rakentamisen lupakäsittelyä ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@govsec.fi
www.intermin.fi

tarkastuksessa mahdollisesti esille tulevat puutteet käsiteltäisiin rakentamisen lupaprosessissa, eikä erillisinä pelastusviranomaisen antamina korjausmääräyksinä.

4. lakiehdotus laki pelastuslain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pelastuslakia. Ehdotetut muutokset ovat pääosin teknisiä: viittaukset maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen rakennuslupaan ja rakennuslupahakemukseen muutettaisiin viittauksiksi rakentamislain mukaiseen rakentamislupaan ja rakentamislupahakemukseen, ja viittaukset maankäyttö- ja rakentamislain pykäliin muutettaisiin viittauksiksi rakentamislain vastaaviin pykäliin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pelastuslain 105 §:ää tarkoituksena selkeyttää viranomaisten toimivaltaa väestönsuojan rakentamisvelvollisuuden laiminlyöntitilanteessa. Sisäministeriö pitää muutosta tarpeellisena ja sääntelyä selkeyttävänä. Toimivalta hallintopakon käyttöön tulee olla rakentamisluvan myöntävällä viranomaisella, jolle pelastuslaissa on annettu toimivalta myös väestönsuojan rakentamista koskevien helpotusten ja lykkäysten osalta.